

Uitvoeringsprogramma 2023 – 2026 Dijk en Waard CO2-neutraal

Zaaknummer: 594335

Datum: 10 juli 2023

DEEL A

Het college besluit:

1. Uitvoeringsprogramma 2023 – 2026 Dijk en Waard CO2-neutraal
2. Uitvoeringsprogramma 2023 – 2026 Dijk en Waard CO2-neutraal

1. Inleiding

1.1. Bestaanszekerheid

De gemeente Dijk en Waard en al haar inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen hebben de opgave om uiterlijk in 2050 een CO2-neutraal energiesysteem te hebben. Dit betekent dat we dan geen fossiele brandstoffen meer kunnen gebruiken om onze gebouwen te verwarmen en te verlichten, ons te verplaatsen, fabrieken en machines te laten draaien.

De verandering die hiervoor nodig is, is groot. Maar we krijgen er ook heel veel voor terug. Bij een CO2-neutraal systeem, helpen we klimaatverandering tegen te gaan. We dragen bij aan bestaanszekerheid, omdat we niet meer afhankelijk zijn van steeds schaarsere, duurdere fossiele brandstoffen.

Het goede nieuws is dat we al op weg zijn. De CO2-uitstoot daalt in onze gemeente. Bij de verduurzamingsstappen die afgelopen jaren al door bijvoorbeeld inwoners en bedrijven genomen zijn, hebben we veel geleerd over de uitdagingen die er nog liggen.

Dit uitvoeringsprogramma geeft antwoord op de vraag: welke concrete stappen nemen we nu als gemeente en gaan we de komende jaren nog nemen om onze inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen te helpen om over te schakelen op een duurzaam energiesysteem? En hoe geven we als gemeentelijke organisatie, een van de grootste werkgevers binnen de gemeentegrenzen en eigenaar van meer dan honderd gebouwen, zelf het goede voorbeeld?

1.2. Actielijnen

In dit uitvoeringsprogramma zijn de ambitie en langjarige opgaven vertaald naar een zestal actielijnen waar de gemeente Dijk en Waard de komende jaren op gaat inzetten:

- Inwoners
- Bedrijven en instellingen
- Mobiliteit
- Grootschalige hernieuwbare energie
- Toekomstig energiesysteem
- Zelf het goede voorbeeld geven

1.3. Uitgangspunten

Eerlijk

Een van de belangrijkste uitgangspunten is dat de overheid er is om te bewaken dat de energietransitie eerlijk verloopt. Het gevaar bestaat dat ongelijkheid toeneemt, omdat mensen met ruime financiële middelen er relatief makkelijk in slagen om hun huizen te verduurzamen en dat een categorie inwoners achterblijft. Dit is niet eerlijk en is bovendien een fundamentele bedreiging voor het slagen van de energietransitie.

De gemeente staat daarom vooral klaar voor mensen die hulp het meest nodig hebben. Dit is geen vanzelfsprekendheid, omdat dit vaak een categorie inwoners is die minder makkelijk de weg weet te vinden naar (financiële) regelingen.

Dichtbij

Zelfs voor inwoners, bedrijven, instellingen of verenigingen die wel de financiële middelen hebben, is verduurzamen lastig. Het brengt veel keuzes met zich mee, het is veel 'gedoe'. Daarom is het belangrijk dat de gemeente begrijpt waar mensen tegenaan lopen. Als lokale overheid zijn we in een goede positie om dit te doen. Het is de kern van dorps- en wijkgericht werken. Hoe we het beste kunnen zorgen dat we dichtbij staan, is een van de zaken die we onderzoeken in het uitvoeringsprogramma.

Energiehub

In onze gemeente zijn veel kansen om het energiegebruik in deelgebieden slim in balans te brengen: zorgen dat op een bedrijventerrein of in een woonwijk de opwek van energie en het verbruik zoveel mogelijk in evenwicht zijn. Vaak is hierbij ook een combinatie nodig met opslag van elektriciteit of warmte. Dit noemen we een energiehub. Dit is duurzaam, kan de energieprijzen voor gebruikers omlaag brengen en gaat overbelasting van het stroomnet ('netcongestie') tegen. Een belangrijke rol van de gemeente is om te stimuleren dat mensen hierbij verder kijken dan de energievoorziening van hun eigen gebouw en gaan samenwerken met de bureaus. Dit kan door inwoners of bedrijven bij elkaar te brengen, door te verbinden. Ook dit komt terug in dit uitvoeringsprogramma.

Bewezen effectieve technieken

Als het over de energietransitie gaat, is er in de media en in discussies veel aandacht voor innovatieve technieken zoals waterstof. In dit programma sluiten we niet de ogen voor dit soort technieken, maar maken we wel een duidelijke keuze om als gemeente de meeste energie te steken in bewezen effectieve werkwijzen waar we onze inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen nú al mee kunnen helpen. Dit betekent bijvoorbeeld veel aandacht voor energiebesparing. Want energie die je niet gebruikt, hoeft je ook niet op te wekken. En voor duurzame mobiliteit geldt bijvoorbeeld: er valt al heel veel te winnen door wandelen of fietsen aantrekkelijker te maken.

1.4. Periode

Het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op de periode 2023 t/m 2026, maar focust vooral op 2023 en 2024. Enerzijds omdat ontwikkelingen in de energietransitie elkaar in rap tempo opvolgen, waardoor we nu nog niet goed kunnen overzien wat er over twee jaar nodig is. Anderzijds om flexibiliteit in de uitvoering te borgen, waardoor we kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen als dat nodig is.

1.5. Leeswijzer

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit twee delen. Deel A beschrijft de aanleiding van het uitvoeringsprogramma (H1), de zes actielijnen waar we de komende jaren op inzetten (H2) en de werkwijze die we voor dit uitvoeringsprogramma hanteren (H3). In deel B is uitgewerkt met welke activiteiten we de komende tijd concreet aan de slag gaan en wat de planning is van de activiteiten.

2. Actielijnen

Om van de huidige naar de gewenste situatie te komen, zijn in dit hoofdstuk de actielijnen beschreven waar we als gemeentelijke organisatie de komende jaren op inzetten. Per actielijn is uitgewerkt wat de belangrijkste uitdagingen binnen de actielijnen zijn, welke ontwikkelingen van invloed zijn op deze actielijn en wat we willen bereiken. De activiteiten die we gaan uitvoeren en de planning zijn per actielijn uitgewerkt in deel B van dit uitvoeringsprogramma.

2.1. Inwoners

CO₂-neutraal worden doen we met zijn allen. Inwoners vormen dan ook een belangrijke schakel in het realiseren van onze doelen. Veel van de dagelijkse activiteiten van inwoners leiden namelijk tot CO₂-uitstoot. Zo is het energiegebruik in woningen volgens Klimaatmonitor goed voor 29% van de totale CO₂-uitstoot in Dijk en Waard in 2021. Een groot deel van deze uitstoot ontstaat door het gebruik van aardgas om woningen mee te verwarmen. Om de uitstoot tegen te gaan zullen inwoners moeten besparen op hun energieverbruik en (op termijn) overstappen op duurzame energiebronnen voor hun verwarming (de warmtetransitie). De noodzaak tot alternatieve energiebronnen wordt bovendien vergroot door de sterk oplopende energieprijzen ten gevolge van de huidige geopolitieke situatie. Dit resulteert in toenemende mate in energie-armoede binnen de gemeentegrenzen. Het verduurzamen van woningen is dus niet alleen belangrijk voor het klimaat, maar ook voor de koopkracht van onze inwoners, verenigingsleven etc. Deze actielijn is er dan ook op gericht om onze verantwoordelijkheid te nemen als gemeente en de warmtetransitie in Dijk en Waard te regisseren, waarbij we inwoners actief ondersteunen bij het nemen van energiemaatregelen.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe geven we effectief invulling aan de regierol van de gemeente in de verduurzaming van de gebouwde omgeving?
- Hoe ondersteunen we inwoners bij energiebesparende maatregelen om het aardgasverbruik te verminderen en de energierekening te verlagen?
- Hoe faciliteren we de opschaling van hernieuwbare warmtebronnen voor zowel collectieve als individuele oplossingen?

Context

- In het landelijk Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in 2050 aardgasvrij is.

- Via het Nationaal Isolatieprogramma, met als doel om 2,5 miljoen woningen te isoleren tot en met 2030, ontvangen gemeenten middelen van het Rijk dat ingezet kan worden voor gebouwisolatie in de gemeente.
- Verwacht wordt dat in 2024 een nieuwe warmtewet wordt vastgesteld. De meest ingrijpende wijziging is de keuze dat warmtenetten in publieke handen moeten komen. Op deze manier kunnen gemeenten meer sturing geven aan duurzaamheid, leveringszekerheid en betaalbaarheid.
- De hybride warmtepomp moet vanaf 2026 standaard worden voor het verwarmen van woningen. Huiseigenaren en ontwikkelaars zijn dan verplicht om bij vervanging van de cv-ketel of bij nieuwbouw te kiezen voor een hybride warmtepomp of een ander duurzaam alternatief.

Wat willen we bereiken

- We kennen de obstakels voor bewoners en verenigingen om te verduurzamen en spelen hier op in met (psychologische) kennis van gedrag.
- We beschikken over een effectief ondersteuningsaanbod (subsidies, leningen, ontzorging) dat aansluit op de behoefte van onze inwoners.
- We beschikken over een geactualiseerde en geharmoniseerde Transitievisie Warmte waarin SMART-doelstellingen zijn opgenomen om richting en duidelijkheid te geven aan de warmtetransitie in onze gemeente,

2.2. Bedrijven en instellingen

Bedrijven en instellingen hebben volgens Klimaatmonitor gezamenlijk een aandeel van 44% in de totale CO₂-uitstoot in Dijk en Waard in 2021. Met name de glastuinbouw en industrie hebben een groot aandeel in de CO₂-uitstoot. Wat kenmerkend is voor beide sectoren is dat de bedrijven in deze sectoren vaak veel energie nodig hebben in hun productieprocessen en dat een beperkt aantal (grote) bedrijven verantwoordelijk is voor het grootste deel van het energiegebruik binnen deze sector. Het verduurzamen van bedrijven en instellingen, met een focus op glastuinbouw en industrie, is daarmee een belangrijke opgave voor onze gemeente. Niet alleen om CO₂-reductie te realiseren, maar ook om sectoren die een belangrijke werkgelegenheidsfunctie voor onze gemeente en de regio hebben op de langere termijn concurrerend te houden. We zien bijvoorbeeld dat door de stijgende energieprijzen de toekomstbestendigheid van met name energie-intensieve bedrijven onder druk staat. Binnen deze actielijn richten we ons op het verminderen van het fossiele energiegebruik van bedrijven en instellingen door in te zetten op vermindering van de energievraag, vergroten van de gebouwgebonden opwek van hernieuwbare energie en het creëren van de juiste randvoorwaarden voor de energietransitie bij bedrijven en instellingen. De focus ligt vooral op het verduurzamen van de glastuinbouw en industrie.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe vergroten we het inzicht in en kennis over de doelgroep?
- Hoe geven we een ondersteuningsaanbod gericht op het stimuleren van bedrijven en instellingen om te verduurzamen vorm (wortel)?
- Hoe geven we een handhavingsaanpak vorm, zodat wettelijke verplichtingen worden nageleefd (stok)?

Context

- Energiebesparingsplicht en informatieplicht: Het Activiteiten-besluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (die per jaar vanaf 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgas of een equivalent daarvan verbruiken) om alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder uit te voeren. Met de invoering van de Informatieplicht dienen deze bedrijven en instellingen aan RVO te rapporteren welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen
- Label C verplichting: Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. Dit betekent een primair fossiel energiegebruik van maximaal 225 kWh per m² per jaar. Voldoet het gebouw dan niet aan de eisen, dan mag het per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruikt worden. Deze verplichting staat in het Bouwbesluit 2012.
- Energiebesparingsakkoord met de provincie. Het energiebesparingsakkoord is een aanjager voor de energiebesparingsplicht die bij punt 1 staat. Er is een vierjarig traject waarbij de gemeenten de bedrijven voorlichten over de energiebesparingsplicht en waarop vervolgens door de Omgevingsdienst wordt gehandhaafd.
- Gebiedsakkoord Alton waarin afspraken zijn gemaakt tussen de gemeente en andere partijen over de toekomst van het glastuinbouwgebied (Alton). Een belangrijke pijler in het gebiedsakkoord is het verduurzamen van de glastuinbouw.

Wat willen we bereiken

- We hebben inzicht in het energieprofiel van onze bedrijven en hebben een effectief ondersteuningsaanbod dat aansluit op de behoefte van het bedrijfsleven.
- Alle bedrijven die te maken hebben met wet- en regelgeving zijn minimaal één keer gecontroleerd door een toezichthouder.

- Er zijn meer bedrijven aangesloten op warmtenetten. Zo willen we de bedrijven op Zandhorst aansluiten op een midden-temperatuur warmtenet.
- We werken structureel samen met Bedrijfskring Dijk en Waard op het gebied van energietransitie.

2.3. Mobiliteit

Mobiliteit is volgens Klimaatmonitor verantwoordelijk voor ruim een kwart van de totale CO₂-uitstoot in Dijk en Waard in 2021. Deze uitstoot wordt vrijwel volledig veroorzaakt door wegverkeer en mobiele werktuigen. Er is qua mobiliteitspatronen een sterke verwevenheid tussen Dijk en Waard en de omliggende regio(s). Een deel van de inwoners van Dijk en Waard werkt, studeert of recreëert buiten de gemeente en vice versa. Daarnaast wordt een deel van de uitstoot door de mobiliteit veroorzaakt door doorgaand verkeer. Dit maakt dat samenwerking op meerdere schaalniveaus nodig is om de CO₂-uitstoot door mobiliteit in Dijk en Waard te reduceren.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe zorgen we voor de beschikbaarheid van voldoende laadinfrastructuur om de verwachte groei van het aantal elektrische voertuigen te kunnen faciliteren?
- Hoe verminderen we het autogebruik in de gemeente?
- Hoe spelen we in op nieuwe ontwikkelingen zoals deelmobiliteit, smart mobility, stadslogistiek en waterstof?

Context

- In het landelijke Klimaatakkoord is de ambitie voor mobiliteit als volgt verwoord: Geen emissies, uitstekende bereikbaarheid toegankelijk voor jong en oud, arm en rijk, valide en mindervalide. Betaalbaar, veilig, comfortabel, makkelijk én gezond. Slimme, duurzame, compacte steden met optimale doorstroming van mensen en goederen. Mooie, leefbare en goed ontsloten gebieden en dorpen waarbij mobiliteit de schakel is tussen wonen, werken en vrije tijd.
- We werken met andere overheden in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). Hiermee geven we regionaal en lokaal invulling aan het landelijke Klimaatakkoord. In de Regionale Agenda Mobiliteit (RAM) regio Alkmaar wordt dit verder uitgewerkt in regionale acties.
- In het Omgevingsprogramma Mobiliteit Dijk en Waard is het gemeentelijke mobiliteitsbeleid opgenomen. Vanuit het Omgevingsprogramma Mobiliteit wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin ook de projecten/activiteiten op het gebied van duurzame mobiliteit worden opgenomen.
- Vanaf 2030 geldt de verplichting dat nieuwe personenauto's elektrisch aangedreven moeten zijn.
- Er gelden ook verplichtingen voor het OV (2025: nieuwe bussen emissieloos, nieuwe bussen rijden op regionaal opgewekte duurzame energie, 2030: alle bussen emissieloos).
- Vanaf 2025 kunnen gemeenten milieuzones instellen.

Wat willen we bereiken

- Uitbreiding van het aantal laadpalen om de groei van elektrisch vervoer te faciliteren.
- Vermindering van het autogebruik door toename actieve mobiliteit, OV en deelconcepten.

2.4. Grootschalige hernieuwbare energie

Het grootste deel van de energie die we op dit moment in Dijk en Waard gebruiken, is opgewekt met fossiele bronnen. Uit cijfers van Klimaatmonitor blijkt dat de hoeveelheid hernieuwbare energie die we momenteel in Dijk en Waard opwekken, overeenkomt met circa 8% van het totale energieverbruik in onze gemeente. We willen het gebruik van fossiele bronnen uiteindelijk afbouwen naar nul. Dit betekent dat we de energievraag willen reduceren (zie vorige actielijnen), maar ook dat we de opwek van hernieuwbare energie willen vergroten. Het gaat hierbij zowel om hernieuwbare warmtebronnen als alternatief voor aardgas als opwek van hernieuwbare elektriciteit om in de groeiende elektriciteitsvraag te voorzien.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe vergroten we de hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit?
- Hoe creëren we voldoende massa voor een rendabele toepassing van geothermie?
- Hoe kunnen we andere hernieuwbare warmtebronnen zo optimaal mogelijk benutten?

Context

- SDE++: De regeling Stimulering Duurzame Energieproductie is een omvangrijke, landelijke subsidieregeling om grootschalige duurzame energieprojecten met een onrendabele top te ondersteunen. De toekomstige inrichting van deze regeling is daarmee van grote invloed op het realiseren van grootschalige duurzame energieprojecten in Dijk en Waard.
- Regionale Energie Strategie: In de Regionale Energie Strategie hebben we regionale afspraken gemaakt over de beoogde hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit uit windenergie en grootschalige zonne-energie in 2030.

Wat willen we bereiken

- Vergroten hoeveelheid elektriciteit uit zonnepanelen om op koers te blijven voor de RES-doelen.
- Definitieve keuzes over windturbines in het Alton gebied
- Een haalbare businesscase voor een geothermieproject.

2.5. Toekomstig energiesysteem

Door de energietransitie neemt de complexiteit van ons energiesysteem toe. Er is sprake van een verschuiving van centrale opwek van elektriciteit naar steeds meer decentrale opwek door zonnepanelen en windmolens. Ook het vervangen van aardgas door duurzame warmtebronnen heeft grote impact op de energie-infrastructuur in Dijk en Waard. Verder zijn energiegebruikers in toenemende mate ook producenten van energie. De groeiende rol van hernieuwbare elektriciteit en warmte stellen andere eisen aan ons energiesysteem. Binnen deze actielijn werken we aan de integratie van hernieuwbare energiebronnen in ons energiesysteem met als doel om de leveringszekerheid en betaalbaarheid van ons energiesysteem ook in de toekomst te kunnen waarborgen.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe voorkomen en verminderen we netcongestie?
- Hoe bieden we ruimte aan ontwikkeling en opschaling van innovaties op het gebied van systeem-integratie?

Context

- Taskforce Energie-infrastructuur (TEF). Via de TEF werken netbeheerders samen met lokale overheden aan het uitbreiden van het elektriciteitsnet.
- Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK). In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat
- staan projecten gericht op energie- en grondstoffen-infrastructuur. Dit betreffen projecten op nationaal schaalniveau. Het doel is om met meer regie over de hele keten, de infrastructuur van opwek tot afname, en door het wegnemen van knelpunten in de besluitvorming van projecten de aanleg
- van energie- en grondstoffeninfrastructuur te versnellen en systeemintegratie te bereiken.
- Provinciale MIEK. Het provinciaal MIEK bevat infrastructurele plannen op regionaal schaalniveau. De TEF is hier opdrachtgever van.
- Investeringsplannen van de netbeheerders. Hiermee kan worden ingespeeld op de beschikbaarheid van netcapaciteit.

Wat willen we bereiken

- We hebben meerdere pilots smart energy hubs uitgevoerd.
- We hebben gemeentelijk beleid opgesteld waarin is uitgewerkt welke rol we pakken, zodat we nieuwe vraagstukken effectief kunnen ondersteunen.

2.6. Zelf het goede voorbeeld geven

Om te laten zien dat we als gemeente duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan, willen we zelf het goede voorbeeld geven. We moeten ook wel, het klimaat wacht niet en we hebben doelstellingen te halen. Door onze organisatie, inkoop en vastgoed te verduurzamen willen we laten zien dat we het menen en hopen hiermee andere actoren te inspireren om hun eigen duurzaamheids-maatregelen te nemen. Hierbij hebben we extra aandacht voor de verduurzaming van het onderwijshuisvesting. We hopen hiermee een sneeuwbal effect te creëren door jongeren vroeg kennis te laten maken met de verduurzamingsnoodzaak, wat duurzaam gedrag in de hand werkt.

Wat zijn de uitdagingen

- Hoe verfijnen we abstracte ambities in concrete doelen per onderdeel van de organisatie (vastgoed, gebiedsontwikkelingen, projecten etc.)?
- Hoe krijgen we interne en externe stakeholders mee?
- Hoe kunnen we duurzaam gedrag tot de norm maken?
- Hoe zorgen we voor een sluitende businesscase waarbij ook maatschappelijke baten worden meegewogen?

Wat willen we bereiken

- Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de werkwijze van de gemeentelijke organisatie.
- We hebben inzichtelijk wat er nodig is om duurzaam te worden in brede zin.
- We beschikken over een monitoringsinstrument om de voortgang van de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie te volgen.
- We kijken voor alle slooppanden naar een materialenpaspoort.

3. Onze werkwijze

Om de uitvoering tot een succes te maken, zijn een aantal randvoorwaarden van groot belang. Deze randvoorwaarden zijn nader toegelicht in dit hoofdstuk

3.1. Samenwerking

Het afbouwen van de rol van fossiele energiebronnen in ons energiesysteem kunnen we als gemeente niet alleen. We hebben directe invloed op de CO₂-uitstoot die we als gemeentelijke organisatie uitstoten. Dit is echter maar een klein deel van de totale CO₂-uitstoot in Dijk en Waard. Voor veruit het grootste deel van de CO₂-reductie die nodig is, zijn we afhankelijk van de keuzes die inwoners, bedrijven en instellingen in onze gemeente en bezoekers van onze gemeente maken. Daarnaast hebben keuzes die op (inter)nationaal en regionaal niveau worden gemaakt grote invloed op onze ambitie.

Dit betekent dat samenwerking en een integrale benadering van het vraagstuk cruciaal is. De verschillende actielijnen beïnvloeden elkaar en pakken we dus in samenhang op. Daarnaast zoeken we actief de samenwerking met andere domeinen binnen de gemeentelijke organisatie zoals wonen, ruimtelijke ontwikkeling, sociaal beleid, economie, inkoop, bedrijfsvoering, et cetera. Tevens zoeken we actief de samenwerking met externe partners. Dit doen we op verschillende geografische schaalniveaus:

- met partners in onze gemeente zoals de woningcorporaties, scholen, HVC en Duurzame Ring, bedrijvenkringen, huurders van maatschappelijk vastgoed, etc.;
- met andere gemeenten waarbij het zwaartepunt ligt op samenwerking met de gemeente Alkmaar, BUCH-gemeenten en gemeenten met wie we samenwerken binnen de RES-regio Noord-Holland Noord.
- met partners die provinciebreed of regionaal opereren zoals de provincie Noord-Holland, de omgevingsdienst NHN, partners uit de Taskforce energie-infrastructuur en MRA-E, de netbeheerders en LTO.
- met ministeries en in EU-programma's

3.2. Gemeentelijke rollen

Om de energietransitie in Dijk en Waard te versnellen, zijn verschillende rollen mogelijk. NSOB¹ onderscheidt vier rollen (stuuringsmodellen) van de overheid:

- rechtmatige overheid;
- presterende overheid;
- netwerkende overheid;
- participerende overheid.

De vier rollen komen allemaal terug in dit uitvoeringsprogramma. Dit is hieronder nader toegelicht.

Rechtmatige overheid

In deze rol staan begrippen als legitimiteit en rechtmatigheid centraal. Als gemeente geven we hier bijvoorbeeld invulling aan door wettelijke verplichtingen op het gebied van energietransitie actief te gaan handhaven en onze regierol nadrukkelijk te pakken.

Presterende overheid

In deze rol ligt de nadruk op doelmatigheid en doelgerichtheid. Dit borgen we bijvoorbeeld door de voortgang van dit uitvoeringsprogramma te monitoren. Ook willen we zelf het goede voorbeeld geven door als gemeentelijke organisatie voorop te lopen in CO₂-reductie en transparant te zijn over de voortgang.

Netwerkende overheid

Samenwerking met maatschappelijke partners vormt een belangrijk uitgangspunt in deze rol. Zoals in de vorige paragraaf beschreven, zoeken we bij de uitvoering van activiteiten actief de samenwerking met andere partijen.

Participerende overheid:

In deze rol zoekt de overheid zoveel mogelijk aansluiting bij initiatieven die vanuit de samenleving ontstaan. We geven hier met dit uitvoeringsprogramma op verschillende manieren invulling aan, bv. door lokale energiecoöperaties te ondersteunen en inwoners te helpen die in hun wijk of buurt met de energietransitie aan de slag willen.

1) Nederlandse School voor Openbaar Bestuur

3.3. Flexibiliteit

De langjarige opgaven waar we aan moeten werken om de energietransitie te realiseren zijn omvangrijk. Tegelijkertijd is de uitvoeringscapaciteit van de gemeentelijke organisatie beperkt en volgen nieuwe ontwikkelingen elkaar in hoog tempo op. Binnen de geschetste kaders van de langjarige opgaven en daaraan gekoppelde actielijnen maken we daarom jaarlijks een nieuwe afweging over welke activiteiten we oppakken (deel B van dit uitvoeringsprogramma). Hiermee borgen we de flexibiliteit en behouden we focus. We wegen dan af welke activiteiten het beste aansluiten op de behoefte van de samenleving en strategische ontwikkelingen die zich voordoen op verschillende schaalniveaus, zodat we de beschikbare capaciteit effectief inzetten. De planning in de actielijnen biedt houvast, maar tussentijds kunnen inzichten veranderen en kan de planning worden aangepast.

3.4. Monitoring en verantwoording

Datagedreven werken vormt een belangrijk uitgangspunt in onze aanpak. We willen optimaal gebruik maken van data om doelgroepen in beeld te brengen en om de voortgang te bewaken. Dit laatste doen we door jaarlijks de voortgang op de actielijnen en de voortgang van de energietransitie in onze gemeente te monitoren. Hierdoor kunnen we – indien nodig – de uitvoeringsstrategie tijdig bijsturen. De verantwoording over de voortgang vindt plaats via de reguliere planning & control cyclus van de gemeente Dijk en Waard. In de tabel op de volgende pagina is uitgewerkt welke indicatoren we willen gaan monitoren gedurende de looptijd van het uitvoeringsprogramma. Een deel van de indicatoren is reeds beschikbaar, een deel van de indicatoren nog niet. Voor deze indicatoren gaan we uitwerken hoe we dit het beste kunnen operationaliseren. De uitwerking van beoogde resultaten per project/activiteit vallen buiten de scope van dit uitvoeringsprogramma.

Tabel 1: Opzet monitoringsraamwerk

	Actielijnen					
	Inwoners	Bedrijven en instellingen	Mobiliteit	Grootschalige her-nieuwbare energie	Toekomstig energiesysteem	Zelf het goede voorbeeld geven
Input	- Beschikbare menskracht (in FTE) en middelen (in €) per actielijn					
Output	- Realisatie van de beoogde projecten en activiteiten - Realisatie van de beoogde resultaten per project/activiteit					
Outcome	- Fossiel energiegebruik woningen - Aardgasloze woningen	- Fossiel energiegebruik bedrijven en instellingen - % dat voldoet aan wettelijke verplichtingen	- Fossiel energiegebruik per modaliteit - Aantal elektrische voertuigen en laadpalen	- Omvang hernieuwbare elektriciteit - Omvang hernieuwbare warmte	- Omvang netcongestieproblematiek	- Fossiel energiegebruik gemeentelijke organisatie
	- Fossiele energiegebruik en daaraan gerelateerde CO2 uitstoot - Vermeden CO2 uitstoot door hernieuwbare bronnen en vermindering energievraag					

Uitvoeringsprogramma 2023 – 2026 Dijk en Waard CO2-neutraal

DEEL B

Actielijn Inwoners

2023	2024	2025/2026	
1a) Harmonisatie TVWS Heerhugowaard en Langedijk	1b) Uitvoeren TVW		<p>Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harmonisatie en actualisatie Transitievisies Warmte: Heerhugowaard en Langedijk hebben nu nog twee aparte transitievisies warmte. Vóór eind van 2023 moeten deze verplicht geharmoniseerd zijn. 2. We brengen in beeld of gemeentelijke leningen of subsidies doelgroepen kunnen helpen, of het voor de gemeente haalbaar is dit te realiseren en maken hier met een positieve uitkomst, bestuurlijke voorstellen voor. 3. We brengen bestaande contactmomenten met doelgroepen in beeld en benutten die zo goed mogelijk. 4. We doen pilots met Buurkracht met als doel om van 'onderop' verduurzamingsenergie in een buurt te krijgen. 5. Uitvoeren plan van aanpak energiearme tegengaan, onder meer met fitteam. 6. Verkenning of klusdienst Wonen Plus Welzijn kan worden uitgebreid. Dit als structurele maatregelen bovenop het fitteam dat nu in enkele buurten huis aan huis aan de slag gaat. Deze activiteit is inmiddels afgerond. 7. We ondersteunen de inzet van vrijwillige energiecoaches en vrijwillige klusteams via het beschikbaar stellen van middelen, goede communicatie en door op vaste momenten te kijken naar kwaliteitsverbeteringen en doorontwikkeling. 8. We continueren het Duurzaam bouwloket voor inwoners om hen te informeren en ondersteunen bij het nemen van energiebesparende maatregelen en energiezuinig gedrag. 9. We verkennen wat de gevolgen zijn van de nieuwe warmtewet. 10. Opstellen, vaststellen en uitvoeren van een isolatieaanpak (gemeentelijke vertaling NIP-gelden). 11. Het maken van een aanpak voor verenigingen van eigenaren en vervolgens uitvoeren van een pilot. 12. We stellen een afwegingskader op voor de ondersteuning van duurzame nieuwbouw. Hierin is uitgewerkt wanneer we capaciteit en middelen gaan steken in duurzame nieuwbouw (en wanneer we het aan de markt overlaten). 13. We stimuleren inwoners, bedrijven en verenigingen met goede communicatie over verduurzaming, met (psychologische) kennis van gedrag. 14. We brengen de 'klimtreizen' in beeld die verschillende doelgroepen volgen bij de verduurzaming van hun gebouwen. De inzichten verwerken we in de uitvoeringsplannen. 15. We brengen in beeld welk traject er in een wijk met particuliere eigenaren nodig is om op het warmtenet aan te sluiten. Dit in samenhang met de regionaal te ontwikkelen routekaart. 16. We ontwikkelen een aanbod voor wijkverenigingen/groepen bewoners die bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning van de energietransitie. 17. We organiseren inloopspreekuren voor inwoners in de bibliotheek om hen te adviseren over de energietransitie. 18. Samen met woningbouwcorporaties onderzoeken we of we tot een standaard kunnen komen voor de vergunningverlening voor de buitensunits van warmtepompen. 19. Opstellen beleid over wanneer het ondersteunen van lokale initiatieven (zoals het onderzoeken van de haalbaarheid van duurzame energiebronnen of ontwikkeling van concrete projecten) wenselijk is. <p>Beoogde projecten/activiteiten op regionaal niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 20. We werken onder begeleiding van de warmteregisseur op regionaal niveau samen met de provincie en gemeente Alkmaar en partners zoals woningcorporaties, netbeheerder en warmtebedrijven aan de warmtetransitie. Onder begeleiding van de warmteregisseur maken we een routekaart voor de verdere uitrol van het warmtenet.
2) Verkennen verscheidene gemeentelijke leningen/subsidies doelgroepen			
3) In beeld brengen en gebruikmaken van bestaande contactmomenten verschillende doelgroepen			
4) Pilots Buurkracht			
5) Aanpak energiebesparing om energiearmoede tegen te gaan via Rijksuitkering			
6) Uitbreiding klusdienst			
7) Ondersteunen vrijwillige energiecoaches en klusteams			
8) Continueren duurzaam bouwloket			
9) Verkennen gevolgen nieuwe warmtewet			
10a) Maken + vaststellen isolatieaanpak	10b) Uitvoeren gemeentelijke isolatieaanpak		
11a) Maken aanpak VVE	11b) Uitvoeren pilot VVE		
	12) Afwegingskader opstellen ondersteuning duurzame nieuwbouw		
13) Stimuleren duurzaam gedrag inwoners			
14) In beeld brengen klimtreizen			
15) Verkennen wat nodig is om participeren aan te sluiten op warmtenet			
16) Aanbod groepen bewoners/wijkverenigingen			
17) Inloopspreekuren voor inwoners			
	18) Vergunningverlening buitensunit warmtepompen		
	19) Beleid opstellen omtrent ondersteuning bij lokale initiatieven		
20) Routekaart uitrol regionale warmtenet			

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad

Actielijn Bedrijven en instellingen

2023	2024	2025/2026	
1a) Informeren wet- en regelgeving	1b) Projectmatige handhaving wet- en regelgeving	1c) Structurele handhaving wet- en regelgeving	<p>Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. We informeren alle bedrijven over wettelijke verplichtingen (energiebesparingsplicht, informatieplicht, label C verplichting) en ontwikkelen een aanpak voor handhaving. De afspraken uit het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 fungeren hierbij als onze leidraad. 2. We geven invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het Gebiedsakkkoord Alton en het omliggende buitengebied waarbij de Gebiedsvisie Energie Alton als belangrijkste kader voor onze inzet fungeert. Dit is nader uitgewerkt in de actielijn herneembare opwek. 3. Stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen grote energiegebruikers in onze gemeente, bv. door bijeenkomsten te organiseren en door te verkennen waar kansen liggen voor gezamenlijke projectontwikkeling. De bedrijfskring heeft nu een werkgroep duurzaamheid die we als gemeente ondersteunen. 4. We bieden energiecans en -advies aan bedrijven, in samenwerking met de bedrijfskring 5. We onderzoeken in overleg met pandeigenaren en ondernemers op onze bedrijventerreinen of er behoefte is aan regie en ontzorging vanuit de gemeente, bijvoorbeeld door het aanbieden van duurzaamheidsadviseurs. 6. We brengen het energieprofiel en de ondersteuningsbehoefte van industriële bedrijven in onze gemeente in kaart. Hiervoor verzamelen we allereerst informatie die reeds binnen de gemeentelijke organisatie of bij regionale partners beschikbaar is en vervolgens verkrijgen we deze informatie. Hierdoor willen we beter inzicht krijgen in de kenmerken van de industrie in onze gemeente. Ook brengen we in beeld wat de impact van hun duurzaamheidsambities is op het energiesysteem. 7. Verkennen hoe we de omgevingsaanvraag kunnen gebruiken om bedrijven te stimuleren om te verduurzamen. 8. Verkennen of er bedrijven zijn die flexibiliteit kunnen aanbieden en in hoeverre dit een interessante businesscase is voor deze bedrijven. Bij positief resultaat verkenning, overgaan tot uitvoering. 9. Bij nieuwvestiging van een bedrijf en ver- of nieuwbouwplannen van reeds in Dijk en Waard gevestigde bedrijven zoeken we proactief naar kansen om dit zo duurzaam mogelijk te realiseren. <p>Beoogde projecten/activiteiten op regionaal niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. We zijn medefinancier van een regionaal duurzaamheidsloket voor het bedrijfsleven. De rol van het regionale duurzaamheidsloket is om bedrijven met een concrete ondersteuningsvraag aan het beschikbare (financiële) ondersteuningsaanbod in de regio te koppelen. 11. Verkennen of we in regionaal verband een aanpak kunnen ontwikkelen waarbij we industriële bedrijven helpen om grote besparingskansen in hun productieprocessen te identificeren om tot procesoptimalisatie te komen.
2) Uitvoeren afspraken Gebiedsakkkoord Alton			
3) Ondersteunen werkgroep duurzaamheid bedrijfskring			
4) Energiescans en -advies aan bedrijven			
5) Gebiedsgericht verduurzamen bedrijventerreinen			
	6) Inzicht in energieprofiel, netimpact en ondersteuningsbehoefte industrie		
	7) Mogelijkheden omgevingsaanvraag		
8) Flexibele energievraag bedrijven			
	9) Ondersteunen nieuwvestigers en ver- en nieuwbouw reeds gevestigde bedrijven		
10) Participatie regionaal duurzaamheidsloket bedrijven			
	11) Verkennen regionale aanpak industrie		

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad

Actielijn Mobiliteit*

2023	2024	2025/2026	
1) Verbeteren wandel- en fietsnetwerk (actieve mobiliteit)			Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau 1. We stimuleren actieve mobiliteit (wandelen en fietsen) door het verbeteren van het lokale wandel- en fietsnetwerk en verbeteren van fietsparkeervoorzieningen. We werken bijvoorbeeld aan het verbeteren van de wandelroute tussen het Stationsgebied en het Stadshart. 2. Samen met MRA-E behandelt de gemeente aanvragen voor publieke laadpalen voor elektrische voertuigen. Er wordt gekeken naar de noodzaak en mogelijkheden om sneladers te plaatsen en om de gemeentelijke parkeerfaciliteiten te voorzien van laadpunten. Dit passend bij het beleid voor laadinfrastructuur. 3. We zetten in op een transitie naar duurzame en actieve vormen van mobiliteit door bij gebiedsontwikkeling te streven naar concepten voor deelmobiliteit, een goede ontsluiting met het openbaar vervoer en een goede inrichting van de openbare ruimte voor langzaam verkeer (voetgangers en fietsers). 4. We ontwikkelen het OV-knooppunt Dijk en Waard, inclusief een nieuw station en een nieuwe stationsomgeving gericht op wandelen en fietsen met voldoende fietsparkeerplaatsen, aanbod van deelmobiliteit en een P&R. 5. Verkennen mobiliteits hubs in gebiedsontwikkeling Stationskwartier, Ooststrand, Noord- en Zuid-Scharwoude en mogelijk andere ontwikkelgebieden. 6. Verkennen of het wenselijk is om proactief beleid voor deelmobiliteit te ontwikkelen, waarin is uitgewerkt onder welke voorwaarden we deelconcepten in de mobiliteit willen faciliteren. 7. Onderzoeken hoe in parkeerbeleid sturing gegeven kan worden richting duurzame mobiliteit. 8. Verkennen wenselijkheid pilot duurzame mobiliteit i.c.m. gedragswetenschappers. 9. Verkennen of het effectief is om het gebruik van openbaar vervoer, deelvervoer en actieve mobiliteit te stimuleren in bestaande woonwijken door bijvoorbeeld het ontwikkelen van mobiliteits hubs op wijk- en/of buurtniveau.
2) Uitbreiden en verbeteren laadinfrastructuur (met MRA-E)			
3) Inzet op duurzame concepten bij gebiedsontwikkeling			
4) Ontwikkelen duurzame concepten OV-knooppunt			
5) Mobiliteits hubs bij gebiedsontwikkelingen			
6) Beleid voor deelmobiliteit			
7) Integraal parkeerbeleid			
8a) Verkennen pilot duurzame mobiliteit		8b) Eventueel uitvoeren pilot duurzame mobiliteit	
9) Mobiliteits hubs op wijk/buurtniveau			
10) Investeren in regionale doorfietsroutes + aansluiting op OV			
11) Slimme en schone logistiek			
12) Samenwerken op het gebied van Smart Mobility			
13) Inzet op aantrekkelijke dienstregeling OV			
14) Verkennen autolooze en/of Zero Emissie-zones			
15) Convenant waterstof zware voertuigen			
10. We verbeteren de regionale fietsinfrastructuur door een netwerk van regionale doorfietsroutes en betere aansluiting met het openbaar vervoer.			
11. Uitwerken concepten slimme en schone logistiek, bijvoorbeeld opzetten logistieke hubs, pakketkluisen, buwhubs en goederenvervoer over water.			
12. Samenwerking op het gebied van Smart Mobility, slimme voertuigen, intelligente verkeerslichten, deelmobiliteit en mobiliteitsapps. Dit zijn (digitale) innovaties die bijdragen aan de mobiliteits transitie die op dit moment plaatsvindt.			
13. De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het openbaar (bus)vervoer in Dijk en Waard. We zetten bij de totstandkoming van de dienstregeling voor het openbaar (bus)vervoer in op hoogwaardig openbaar vervoer met snelle routes en een hoge frequentie in Dijk en Waard.			
14. Onderzoeken of autolooze en/of Zero Emissie-zones mogelijk en haalbaar zijn in Dijk en Waard.			
15. Verkennen of gemeente aan kan sluiten bij convenant waterstof zware voertuigen.			

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad. Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad.

* = In het Omgevingsprogramma Mobiliteit Dijk en Waard is het gemeentelijke mobiliteitsbeleid opgenomen. Vanuit het Omgevingsprogramma Mobiliteit wordt een Uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin ook de projecten/activiteiten op het gebied van duurzame mobiliteit worden opgenomen.

Actieplan Hernieuwbare opwek

2023	2024	2025/2026	
1) Faciliteren realisatie geothermieproject			Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau 1. We verkennen hoe we als gemeente kunnen faciliteren bij het creëren van voldoende massa om tot een rendabele businesscase voor geothermie en aansluiting op het warmtenet te komen met inachtneming van de belangen van omwonenden. We verkennen welke wettelijke instrumenten we hiervoor kunnen benutten. Daarnaast brengen we de partijen samen door een gebiedsregisseur die mede door de gemeente wordt betaald. 2. We verkennen gezamenlijk met stakeholders de mogelijkheden om in de zoekgebieden uit de Regionale Energie Strategie (RES) tot realisatie van projecten te komen. Het gaat om vier zoekgebieden: Omgeving Breekland/N245 (zon en/of wind), Alton (zon en/of wind), Zuiderdel (zon) en Westfrisiaweg (zon). 3. We brengen initiatiefnemers van projecten in contact met lokale energiecoöperaties om lokaal eigendom vorm te geven. 4. We ondersteunen Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar en dragen projecten aan waar Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar in kan investeren. 5. We ondersteunen het onderzoeken van de potentie en haalbaarheid van hernieuwbare bronnen in onze gemeente. 6. We ontwikkelen beleid om invulling te geven aan lokaal eigendom. 7. We harmoniseren het beleid voor zonnevelden dat voor beide voormalige gemeenten is vastgesteld. Hierin besteden we ook aandacht aan financiële participatie. 8. We verkennen of het wenselijk is om beleid te ontwikkelen voor kleine windmolens.
2) Verkennen mogelijkheden projecten in 4 zoekgebieden RES			
3) Ondersteunen initiatieven om invulling te geven aan lokaal eigendom			
4) Ondersteunen Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar			
5) Ondersteunen onderzoeken potentie en haalbaarheid hernieuwbare bronnen			
6) Ontwikkelen beleid lokaal eigendom			
7) Harmoniseren beleid zonnevelden			
8) Wenselijkheid beleid kleine windmolens			
9) Participatie in regionale aanpak professionaliseren lokale energiecoöperaties			
10) Regionale aanpak realisatie zonPV i.s.m. Alkmaar/BUCH			
11) Uitbreiden programma Opwek Energie op Rijksvastgoed			
12) Inventariseren mogelijkheden zon op dak, parkeerplaatsen en geluidsschermen			
9. We ondersteunen in regionaal verband de oprichting van en professionalisering van lokale energiecoöperaties.			
10. We ontwikkelen een regionale aanpak i.s.m. de gemeente Alkmaar en de BUCH-gemeenten gericht op het stimuleren van de opwek van zonnestroom binnen zoekgebieden, op bedrijfsdaken en op parkeerplaatsen.			
11. Verkennen of we het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) kunnen uitbreiden naar provinciale wegen.			
12. We inventariseren de aanvullende mogelijkheden van zon op dak, op parkeerplaatsen en (toekomstige) geluidsschermen.			

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad. Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad.

Actieplan Toekomstig energiesysteem

2023	2024	2025/2026	
1a) Verkenning Energiehub Breekland		1b) Vervolgaanpak Breekland	Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau 1. We gaan aan de gang met pilots om te komen tot smart energy hubs/collectieve energiesystemen (energie opwek en gebruik zoveel mogelijk lokaal in balans, energieuitwisseling tussen gebouwen en gebruikers, eventueel opslag, warmtewetten op basis van restwarmte etc.). We verkennen binnen deze pilots hoe we deze als gemeente effectief kunnen ondersteunen en bij een positieve uitkomst van de pilots gaan we aan de slag met een vervolgaanpak. Het gaat om de volgende pilots: Energiehub Breekland, Duurzaam energiesysteem Stationsgebied/De Frans, Energyhub De Zandhorst en Energiehub HHNK/Geestmerambacht. 2. We brengen in beeld wat de gevolgen zijn van netcongestie voor de verduurzamingsplannen en uitrol van het warmtewet. Heeft netcongestie invloed op onze strategie? 3. We gaan beleid uitwerken om deze actielijn structureel vorm geven. Welke vraagstukken ondersteunen we en welke niet, hoe gaan we ondersteunen, welke regelgeving is hiervoor nodig om dit te stroomlijnen (bv. voor batterijen), hoe borgen we dit onderwerp intern in de samenwerking met andere beleidsterreinen, welke kennis en expertise vraagt dit van de gemeentelijke organisatie. We maken hierbij gebruik van inzichten die we in de pilots hebben opgedaan. 4. Verkennen van de mogelijkheden voor teruglevering van elektriciteit uit elektrische voertuigen. Met name voor nieuwbouw is dit een aantrekkelijke optie.
1c) Verkenning duurzaam energiesysteem Stationsgebied/De Frans		1d) Vervolgaanpak Stationsgebied/De Frans	
1e) Verkenning energyhub de Zandhorst		1f) Vervolgaanpak de Zandhorst	
1g) Verkenning energiehub HHNK/Geestmerambacht		1h) Vervolgaanpak HHNK/Geestmerambacht	
2) Inzicht impact netcongestie			
		3) Uitwerken beleid voor energyhubs en energieopslag	
		4) Verkennen mogelijkheden terugleveren elektrische voertuigen	
		5) Deelname Taskforce Energie-infrastructuur	
6) Pilot Boekelermeer in Alkmaar			
		7) Verkennen kansen seizoensopslag van warmte	
			Beoogde projecten/activiteiten op regionaal niveau 5. Deelname aan Taskforce Energie-infrastructuur met als doel het uitwisselen van kennis en delen van ervaringen. 6. We zijn betrokken bij een proef met batterijen in Alkmaar (Boekelermeer) om kennis uit te wisselen. 7. In regionaal verband willen we verkennen wat de kansen zijn voor seizoensopslag van warmte.

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad

Actielijn Goede voorbeeld geven

2023	2024	2025/2026	
1) Zichtbaarheid verbeteren van duurzaamheidsinitiatieven gemeente			Beoogde projecten/activiteiten op lokaal niveau 1. De gemeente als organisatie doet al veel (projecten) op het gebied van duurzaamheid. We gaan dit zichtbaarder maken via onze communicatiekanalen. 2. We stellen een Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs op. In de eerste fase zijn gebouwscans uitgevoerd, die o.a. een beeld opleveren van de duurzaamheid van onze schoolgebouwen. In de tweede fase gaan we met schoolbesturen de visie en ambities vaststellen. Daaruit volgt een plan met maatregelen die nodig zijn om de ambitie (bijv. op gebied duurzaamheid) te verwezenlijken (2a). Na vaststelling voeren we het plan uit. 3. We stellen een plan op en vast waarin we uitwerken hoe we het gemeentelijk vastgoed willen en kunnen verduurzamen. Hiervoor inventariseren we ook best practices elders in het land. Vervolgens voeren we het plan uit. 4. We stellen een plan van aanpak op voor de verduurzaming van zwembad Waardergolf waar de ketels aan vervanging toe zijn (4a). Vervolgens gaan we het plan uitvoeren (4b). 5. We consulteren medewerkers om ideeën te verzamelen hoe de gemeentelijke voorbeeldfunctie kan worden ingevuld en nemen de resultaten mee bij het ontwikkelen van een aanpak om de gemeentelijke organisatie inclusief gedrag van medewerkers te verduurzamen (5a). Daarnaast verkennen we de mogelijkheden en haalbaarheid van een duurzaamheidsregeling voor eigen medewerkers (5b). De resultaten uit beide onderzoeken worden gebruikt om het gedrag van de eigen medewerkers te stimuleren (5c). 6. We maken een plan voor het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark (6a) en voeren dit vervolgens uit (6b). 7. We ontwikkelen een monitoringsinstrument om de CO2-footprint van de gemeentelijke organisatie (en mogelijk gemeentelijke projecten) structureel inzichtelijk te maken. We gaan daarvoor eerst kijken wat er mogelijk is wenselijk is met de beschikbare data (8a). In de jaren die daar op volgen gaan we de CO2-footprint van de gemeentelijke organisatie monitoren met de bedachte aanpak. 8. We gaan aan de slag met het verduurzamen van het gemeentehuis 9. We verkennen of we de duurzaamheidsreizen in inkooptrajecten kunnen aanscherpen.
2a) Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs (inzage CO2-footprint)		2b) Uitvoeren IHP	
		3) Plan verduurzamen gemeentelijk vastgoed	
4a) PVA verduurzamen zwembad Waardergolf		4b) Uitvoeren verduurzamen zwembad Waardergolf	
5a) Medewerkers consulteren over gemeentelijke voorbeeldfunctie			
5b) Verkennen duurzaamheidsregeling voor eigen medewerkers			
		5c) Stimuleren duurzaam gedrag medewerkers	
		6a) Plan verduurzamen gemeentelijk wagenpark	
		6b) Uitvoeren plan verduurzamen gemeentelijk wagenpark	
7a) Verkennen wensen/mogelijkheden en organisatorische aspecten CO2-monitor			
		7b) Monitoren CO2-footprint van organisatie	
		8) Verduurzamen gemeentehuis	
		9) Integrale aanpak maken voor duurzaam inkopen	
10) Participatie in werkgeversgerichte aanpak NHN			
			Beoogde projecten/activiteiten op regionaal niveau 10. In de regio Noord-Holland Noord wordt een werkgeversgerichte aanpak ontwikkeld gericht op de transitie naar slimme en duurzame mobiliteit en logistiek. We gaan als gemeentelijke organisatie meedoen met deze aanpak en brengen deze aanpak actief onder de aandacht bij andere (grote) werkgevers in Dijk en Waard.

Donkerblauw: (waarschijnlijk) geen nadere besluitvorming vereist door college en/of raad Lichtblauw: (waarschijnlijk) wel nadere besluitvorming vereist door college en/of raad